

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Bayer Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în față: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Băncile de conversiune. — În jurul conversiunii anarhice. — Proiectul președintelui Cassei de Amortizare referitor la conversiunea datoriilor. — *Cronica:* Abrogarea lichidării judeciare și modificarea concordatului preventiv. Proporția datoriilor de sub asanare. 141 miliarde datoria publică a României.

Băncile de conversiune.

Dacă se examinează în mod calm și obiectiv situațiunea pieței financiare în urma punerii în aplicare a legii conversiunii (respective a asanării datoriilor agricole), se poate ajunge la concluziunea, că toate speranțele de îndreptare se pot concretiza just în formula de refacere și respective de reconstruire a băncilor de credit prin mobilizarea creanțelor convertite și respective a celor asanate, mobilizare posibilă cu ajutorul băncilor de conversiune.

De fapt, ideea „Băncii de conversiune” nu apare pe teren astăzi pentru prima oară.

În „Revista Economică”, — acest organ atât de folositor al „Solidarității” băncilor noastre din Ardeal și Banat, s'a preconizat în repeșite rânduri această soluțiune reală și practică a reformei fi-

Notă. Vezi articolul „Conversiunea datoriilor agricole sau exproprierea capitalurilor mobiliare” publicat în No. 1 al „Revistei Economice” din 1 Ianuarie 1932, apoi moțiunea votată cu unanimitate de către congresul băncilor românești din Transilvania și Banat dela 10—11 Ianuarie 1932, publicat în No. 3 al „Revistei economice” din 16 Ianuarie a. e., precum și mai ales articolul: „Încă odată conversiunea datoriilor private” de S. Roșea, publicat în No. 6 al „Revistei economice” din 8 Februarie a. e.

nanciare, reformă legiferată într'un mod pe cât de pripit, pe atât de greșit prin legea conversiunii.

Pe atunci actuala lege nu era decât în stadiul primului proiect.

Dar astăzi, firul ideilor preconizate prin cifatele articole va trebui să se toarcă și să se feasă prin termeni codificați ai legii însași, care s'a promulgat în „Monitorul Oficial” Nr. 93 din 19 Aprilie a. e., într'ucât astăzi se urmărește de fapt o modificare a acestei legi în sensul cel mai bun al cuvântului.

Necesitatea băncilor de conversiune este dată prin cele dintâi două alineate ale art. 3., unde se decretează, că creditul pe termen scurt se va converti în credit de lungă durată, pe 30 ani în mod obligator pentru creditori și facultativ pentru debitori. Facultativ...

Ce cuvânt nenorocit!

Și tot facultativ este și „dreptul Cassei de amortizare a statului” de a prelua creanțele convertite și cedate (art. 4), pe răspunderea cedentului (art. 38 alin. 2) pe prețul și în condițiunile oferite de censionarul investit cu drept de quasi monopol de stat, după norme ce se vor fixa pe cale de regulament sau lege specială (art. 4).

Numai cât dela diversele păreri despre băncile de conversiune ce s'au exprimat prin articolele mai sus cifate din „Revista Economică” și până la concepția legiuitorului despre „Cassa de amortizare a statului” este o distanță cam tot atât de mare, cât este dela aceasta din urmă și până la cercul de activitate al băncilor de conversiune descrise prin cele următoare.

De fapt, ce se poate înțelege prin băncile de conversiune, dat fiind că băncile se caracterizează prin natura afacerilor, ce le cultivă în măsură preponderentă?

Dacă e așa, atunci denumirea de „bănci de conversiune” nu poate să fie decât un nume de circumstanță pentru băncile, ce se vor dedica operațiunilor de credit de lungă durată, drept ramură principală de operațiuni, creanțe preluate prin cesiune dela băncile cu creanțe convertite, bănci cari se găsește în imposibilitate de a renunța la mobilitatea operațiunilor de credit pe termen scurt.

Și tocmai în tranziție bruscă dela creditele scurte la creditele lungi rezidă mai ales gravitatea consecințelor legii de conversiune (respective de asanare) a datoriilor agricole, fiindcă nu este capabilă oricare bancă să cultive ambele feluri de afaceri și nici nu se poate concepe, ca o bancă organizată pentru creditele scurte să se convertească așa ca prin miracolul unei legi de conversiune, să trăiască, ori să existe prin creditele de lungă durată. Metamorfoza în sens contrar, ce e drept ar fi mai ușoară, într'ucât mobilitatea creanțelor nu a stricat niciodată băncilor de credit.

Astfel ar fi numai de dorit, ca și legiuitorul să înțeleagă tot atât de bine, ca și cercurile bancare, deosebirea dintre creditele lungi și cele scurte și respective dintre băncile amenajate pentru una din aceste ramuri de operațiuni și dintre celelalte bănci, cari nu pot trăi decât din cealaltă ramură de afaceri.

Dacă ar fi așa, atunci s'ar putea cere dela legiuitor, ca să realizeze mai înainte de toate și să favorizeze mai înainte de toate condițiunile prielnice operațiunilor de credit de lungă durată, precum stabilitatea condițiunilor financiare, atât în țară cât și în străinătate —, apoi perfecta siguranță a zilei de astăzi, ca și a aceleia de peste 30 de ani.

Dacă însă legiuitorul însuși dă atâtea dovezi de nestabilitate și de necontinuitate în lucrările sale, în legi cari se fac astăzi, pentruca să se suprimă mâine, apoi să se modifice și în sfârșit să se desființeze, când continuitatea regimului de drept se rupe de către legiuitor cu aceeași ușurință, cu care tot el a omis

de a-și face la timp datoria în aceeași chestiune financiară, atunci întradevăr cu multă greutate s'ar putea imagina, ca o bancă de conversiune să rischeze de a-și îngropa pe timp de 30 de ani capitalul adunat cu atâtea dificultăți dela deponenții ce nu pot fi serviți decât prin creditele scurte, perfect mobile, la vedere.

Ne mai vorbind despre înlesnirile respective avantajile ce trebuiesc acordate în mod logic și natural băncilor de conversiune.

De asemenea despre înlăturarea tuturor obstacolelor aflate în drumul menționatelor bănci, precum și despre încurajarea sinceră a inițiativei private și pe acest teren.

Așa de exemplu, investirea băncilor de conversiune cu dreptul de emisiune a scrisurilor fonciare și liberarea totală sau parțială a acelor de impozitele referitoare, ar fi pretențiile minimale cuvenite, precum și înzestrarea lor cu fondurile minimale.

Nu din bugetul statului dar cel puțin cu concursul legiuitorului.

De exemplu, o parte din zestrea cu care vor trebui dotate băncile de conversiune este următoarea:

Se știe prea bine și nici nu mai trebuie de dovedit, că legea conversiunii este o expropriere și că este neconstituțională pentru mai multe motive.

Ori, unul dintre motivele de neconstituționalitate mai este și faptul, care nu s'a spus până astăzi, că anume aceia, în favoarea cărora s'a făcut această expropriere, beneficiază de ea cu titlu gratuit, românește, de pomană.

Iar o expropriere făcută în asemenea condițiuni, nu începe în prevederile constituției, pentrucă frizează confiscarea.

S'a mai făcut și altădată altă expropriere în stil cam tot atât de mare, zisă reforma agrară. Dar cel puțin s'a făcut cu titlu oneros.

Ori reforma financiară cu exproprierea alor 50% se face absolut de pomană?

Prin urmare este de datoria legiuitorului ca să reintre în constituționalitate și mai întâi de toate, ca să decreteze că tocmai pentru interesul de utilitate publică,

pentru refacerea și respective pentru reconstruirea băncilor ruinate sau distruse, *exproprierea creanțelor nu trebuie să se facă gratis*, ci se obligă toți beneficiarii conversiunii — fără excepțiune — ca să plătească în schimb o cotă de..... % din suma beneficiată prin conversiune.

Și tot a legiuitorului datorie este, ca să favorizeze în mod sincer inițiativa particulară a acelor bănci, cari se declară gata de a se organiza sau de a se reorganiza drept bănci de conversiune.

Cluj, 18 August 1932.

V. VLAICU.

In jurul apărării conversiunii anarhice.

Cică s'a constituit un comitet pentru apărarea actualei legi a conversiunii („Adevărul“ din 14 August 1932). Că acel comitet năzuiește să mențină și să propage și pe mai departe anarhia în țară, nu ne poate surprinde. Credem însă că actualul guvern, care s'a înscăunat la conducere în virtutea principiilor de ordine și dreptate, nu se va lăsa câtuși de puțin influențat, de aberațiunile anarhice ale anarhicului comitet, ci va modifica legea conversiunii în atare mod, ca să fie ocrotiți toți cetățenii, să nu fie uni ghiftuiți prin raptul aplicat altora. Mai pe sus de toate însă, să se mențină temelie morală a Statului, fără de care temelie s'au prăbușit atâtea puterice împărății și sigur se va prăbuși și mândra noastră împărăție. Avem ferma credință, că guvernul va ține seamă de acest istoric adevăr.

Comitetul anarhic al apărării conversiunii are însă temeritatea să se adreseze către societățile de deponenți, arătându-le, că „aceștia n'au nici un interes, să se solidarizeze cu băncile în chestiunea conversiunii“.

Nu vor fi nici deponenți atât de miopi, ca să nu vadă fiecare în parte dezastrul în care l-a adus actuala lege. Totuși o discuție asupra acestei teze nu va fi de prisos.

Deponenții în genere și-au depositat banii lor la bănci, fiindcă în trecut aproape cu exactitate matematică puteau dispune după libera voință de depozitele lor. În special micii deponenți agricultori, firi temperate și chibzuite, așa zicând zi de zi își vărsau paralele trudnice la băneuța din comuna lor sau din comuna înve-

cinată, unde cunoșteau, ba erau chiar înrudiți cu conducătorii acelei băneuțe. În caz de nevoie, în caz că avea în familia sa sau în familia unui cunoscut, un botez, o cununie, o înmormântare etc., se duceau la băneuța lui, și ridica paralele, era mulțumit.

Băneuța era astfel aranjată, că totdeauna plătea sau momentan sau în decursuri de 1—2 zile, fără a se ține strict de restricțiunile reglementare.

Și era bine. *Prisosul de numărare nu se ținea la ciorap sau la rădăcina arborilor*, ci se depozita la bănci, fructificând, circulând și acoperind trebuințele populației, pentru cari a fost fabricat.

Băncile în genere și băneuțele de pe la sate în special împrumutau solicitatorilor banii depozitați. Și cum acești solicitanți, într'un stat agricol erau aproape exclusiv numai agricultorii, este evident că toate depozitele sunt împrumutate agriculturilor.

De acești agricultori, *indiferent de-s bravi sau mișei*, legea conversiunii argetoianene îi scutește de a replăti-o parte din banii împrumutați și dispune ca altă parte să o achite în 30 de ani, sub condițiunile cunoscute.

Și acum întreabă-te, bunule deponent, dacă banca nu-și mai poate primi sumele împrumutate, *de unde, cu ce și cum te va mulțumi pe tine*, când împins de o nevoie chiar de foame sau îndemnat de o afacere, te vei duce la bancă și vei cere din depozitul tău o sumă oarecare sau întreg depozitul?! Evident, nu vor plăti, nu vor putea plăti și o vei împrorocă. Ce însemnează a purta proces, o știe fiecare. Dar tu doar nu ți-ai predat băncii bănișorii, ca să fi purtat pe la judecătorii. În cel mai bun caz vei dobândi poate, să primești în decurs de 30 ani acei bănișorii de cari tu azi ai nevoie, iar peste 30 de ani tu te vei odihni alături de bunicii și străbunicii tăi... Dar e aproape sigur, că nici rămășițele tale, nici moștenitorii tăi nu vor mai ajunge în stăpânirea banilor depozitați, căci banca ta căreia i s'a luat duhul de viață, prin conversiune, a fost înmormântată... pe când tu erai încă în viață. Nu-ți va rămâne deci altceva de făcut, bunule deponent, decât să-ți smulgi de năcaz părul de pe cap în fața nenorocirii, care te-a repus, nu din cauza băncii, ci din cauza unei legi anarhice, făurită de niște oameni vicleni, care ar dori să o susțină, ba ce e mai obrasnic, vreau să te tragă și pe tine bunule deponent în lupta spre a susține aceasta lege, care te ucide, înfometându-te. Du-te cu ei dacă nu ți-i scumpă viața...

Dar în cele din urmă, ce și cine sunt băncile? Băncile (înțelegem mai vartos băncile ar-

delene) — sunt niște asociații de tovarăși ziși acționari, mai toți agricultori și ei. Multe au fost înființate de înaintașii noștri: părinți, frați și surori. Aceștia au pus în tovarășie, după cum le-a dat mâna, câte 50—100—1000 Lei și așa mai departe, adunând spre scopul tovarășiei în decursul timpului dela 10 mii până la 100 milioane. Pe baza experimentelor de decenii și ocrotiți de legile existente, la aceste asociațiuni de acționari s'au raliat, tacite și discret, un mai mare grup de deponenți. Și cum aceasta raliere avantaja în acelaș timp băncile, deponenții și interesele național-economice generale, s'a ajuns că astăzi deponenții sunt mai mult interesați la bănci decât înșiși acționarii. La o bancă care operează cu un plasament de 10 milioane, acționarii au în acest capital 1 milion, iar deponenții 9 milioane.

Dacă aceasta bancă pierde întreg capitalul de operațiune de 10 milioane, aceasta pierdere tradusă în fapte înseamnă, că *tovarășii-acționari au pierdut 1 milion, pe când tovarășii-deponenți au pierdut 9 milioane!*

Acționarii mai rar au investit în întreprinderile bancare sume mai mari de 100 până la 1000 Lei. Pe când deponenții au câte unul în depozit la bănci sume considerabile. De unde rezultă în mod evident, că:

1. băncile sunt asociații de acționari și deponenți, unii și alții în mare parte agricultori;

2. în caz de prăbușire, în caz că băncile se prăpădesc, pierd și acționarii sume considerabile, pe cari însă dela început le-au cam predestinat unui eventual rizic, deci pierderile lor sunt mai puțin simțite. *Deponenții însă pierd incomparabil mai mult și pierd nu sumele menite unui rizic, ci averile economisite, pe cari le credeau absolut sigure și cari în cele mai multe cazuri sunt singura avere a deponentului.* Deci încăodată: Deponenții, cari și-au urât viața, meargă la adunătura care vrea să apere o lege anarhică. Cei însă, cari vreau să trăiască, aceștia să-și îndrepte rugarea și strigătul cătră conducerea țării, ca să nu-l lase în cerșitorie pe ei, cari o viață întreagă au muncit din greu, iar rodul acestei munci cinstite l'au chivernisit cu minte, depozitându-l la bănci în baza legilor existente!

Și încă ceva: Băncile bune, rele cum sunt, sunt înființate în virtutea legilor existente. De ce atâta dușmănie față de ele? Dacă sunt instituțiuni bune, trebuie ocrotite. Și trebuie că sunt bune, căci altfel nu s'ar putea explica, de ce cei mai valoroși fii ai neamului românesc de pe amândouă declinuri ale Carpaților au contribuit cel puțin cu câte o cărămidă la temelii lor. Dar dacă totuși sunt rele, Statul are mijloacele de ale sista operațiunile. Ei, să o facă, dacă crede

că așa este bine. Înainte de aceasta sistarea oricare ar fi ea, Statul din care deponenții și acționarii formează o parte constitutivă cel puțin tot atât de importantă ca și a debitorilor, — *trebuie să le elibereze avutul lor, să dea băncilor puțința, ca să le restituie depozitele lor.* Apoi să le sacrifice, dacă crede că este bine. Nu să treacă avutul lor în favorul altei clase de cetățeni, cari după ce ș'au hazardat patrimoniul propriu, chefulesc bârfind deponenții, avutul acestora, într'un mod mai mult sau mai puțin depravat, pe când deponenții și acționarii să ajungă muritori de foame! Aceasta ocărnuire să se lase în grija Rusiei. Sau apoi să ni se spună verde, că și la noi s'a introdus regimul sovietic. În atare caz vom mai vedea, ce e de făcut.

Cât suntem încă într'un Stat, la a cărui temelie e ordinea și dreptatea, protestăm cu indignare contra tendințelor de imoralizare și de anarhizare a acestui Stat!

Br ad, 21 August 1932.

L. VRACIU
agricultor și deponent.

Proiectul președintelui Cassei de Amortizare referitor la conversiunea datoriilor.

Di prof. I. Tutuc, consilier tehnic al ministerului de finanțe, a înaintat un referat dlui ministru de finanțe, conținând un proiect de soluționare a problemei conversiunii, agrare și urbane.

În soluționarea generală a problemei conversiunii, spune referatul dlui prof. Tutuc pentru debitorii admiși de lege, trebuie urmărită realizarea a trei principii.

Nereducerea creanței pentru debitor, până la o anumită limită, pe care o ajunge sau se apropie de ea cât mai mult, cu cât se grăbește să plătească din datorie cât mai mult posibil în primii ani, legea fixându-i un termen de maximum de 14 ani, începând chiar în anul 1932, pentru achitarea definitivă a creanței,

Fructificarea sigură a sumelor încassate dela debitor cu o rentabilitate suficientă, care să asigure plata integrală a creanței într'un anumit interval, precum și dobânda cuvenită pe acest interval, dacă creditorul nu consimte la reduceri.

Se poate ajunge la aceste scopuri în modul următor:

Nereducerea creanței.

Trebue să plecăm de la ideea că nu se face nici o reducere a creanței în mod obligator, prin lege, și că legea ar permite, pentru moment debitorului să-și plătească creanța în 30 de ani, cu o dobândă de 4 la sută.

Pentru o datorie de 100 lei, La 1 Noembrie 1931, va fi nevoie de 30 anuități de câte 5,783 Lei plătibile la 1 Noembrie al fiecărui an, începând cu anul 1932.

Acest aranjament de a-și încasa creanța integral cu o dobândă de 4 la sută în 29 ani (1932—1961 inclusiv) este impus creditorului prin lege.

Rămâne la facultatea creditorului să scurteze acest termen, dacă se mulțumește cu o dobândă mai mică de 4 la sută, sau să-l scurteze și mai mult, dacă ar vrea să facă o reducere și din capital, după cum se va arăta mai jos.

Plăți făcute de debitor. — Reducerea creanței.

Debitorul are însă obligația să plătească pe lângă rata curentă și un număr de anuitățile viitoare scontate cu procente începând cu 11 la sută în 1932 și diminuând din ce în ce până la 7,50 la sută în anul 1946.

Debitorul va achita, după puțină câte rate anuale vrea, dar cel puțin rata curentă, iar în anul 1946 rata curentă și neapărat tot restul ratelor scontate.

Ratele scontate se vor plăti dela scadența cea mai îndepărtată înapoi.

Procentele de scontare fiind din ce în ce mai mici, va fi un indemn pentru debitor să plătească rate scontate cât mai multe, la început adică în 1932, apoi în 1933 etc.

În adevăr dacă rata din 1961, de 5,783 Lei s'ar plăti scontată în 1932, ar trebui o sumă de 0,280 Lei; pentru aceeași rată dar plătită în 1933 este necesar 0,332 Lei, dar dacă s'ar plăti scontată tocmai în 1946, când neapărat trebuie plătită — dacă nu s'a plătit până atunci — trebuie 1,954 Lei.

Procentele de scontare merg descrescând nu numai pentru motivul de a îndemna la plăți anticipate cât mai de vreme, dar și pentru un alt motiv, care se va vedea mai jos.

Intâia ipoteză extremă. Debitorul plătește la 1 Noembrie 1932 rata curentă și toate celelalte 29 rate viitoare, scontate cu 11 la sută. Va plăti o sumă de 55.805 la sută din valoarea debitului lui dela 1 Noembrie 1931 și va fi complet liberat de datorie.

În acest fel, ținând seamă de dobânda de 4 la sută pe anul 1 Noembrie 1931—1 Noembrie 1932, a plătit din capital numai 51,81 la sută.

Creditorul va primi toată suma, dacă vrea, și afacerea este definitiv lichidată și pentru creditor, iar dacă nu, se va urma cum se arată mai jos.

Intâia ipoteză mijlocie. Presupunem că debitorul se liberează astfel:

Plăți în 1932:	rata curentă	Lei	5,783
Rata scontată din 1961		Lei	0,280
" " " 1960		"	0,311
" " " 1959		"	0,355
" " " 1958		"	0,383
" " " 1957		"	0,426
" " " 1956		"	0,427
" " " 1955		"	0,525
" " " 1954		"	0,582
" " " 1953		"	0,646
" " " 1952		"	0,717
" " " 1951		"	0,796
		Total Lei	11,266

Plăți în 1933:	rata curentă	Lei	5,783
Rata scontată din 1950		Lei	1,020
" " " 1949		"	1,129
" " " 1948		"	1,251
" " " 1947		"	1,386
" " " 1946		"	1,584
" " " 1945		"	1,696
" " " 1944		"	1,881
" " " 1943		"	2,084
" " " 1942		"	2,307
		Total Lei	20,072

Plăți în 1934:	rata curentă	Lei	5,783
Rata scontată din 1941		Lei	2,875
" " " 1940		"	3,177
" " " 1939		"	3,474
" " " 1938		"	3,879
" " " 1937		"	4,286
" " " 1936		"	4,736
" " " 1935		"	5,234
		Total Lei	33,444

Dacă adunăm plățile făcute în acest interval de 2 ani, fără a ține seamă de scadențe, găsim 4.782 la sută. Cu aceste plăți debitorul se liberează complet de datorie.

Ținând seamă de dobânda de 10,763 Lei cuvenită de 3 ani, s'a plătit 54.019 la sută din capital.

Dacă creditorul primește vărsămintele, chestiunea este terminată; în caz contrar se va vedea mai jos, cum se procedează:

A doua ipoteză mijlocie. Debitorul plătește în fiecare an numai rata curentă de 5,783 Lei iar în 1940 achită și toate ratele viitoare scontate.

Reducerea creanței se face în tot cazul cu atât mai sensibilă, cu cât se plătește la început mai multe rate scontate;

A doua ipoteză extremă: Debitorul ar plăti numai rata curentă de 5,783 Lei în fiecare an până în 1946, când ar plăti rata curentă și toate celelalte rate scontate cu 7,50 la sută, cum este obligat de lege,

Creditorul a primit ratele curente până la 1946 inclusiv și ar putea să primească de bună voie, pe lângă rata curentă a anului 1946 și toate ratele viitoare scontate.

În acest caz, creditorul a primit:

de 15 ori câte 5,783 Lei, adică neținând seamă de scadențe, Lei 96,75.

ceea ce reprezintă aproape capitalul de 100 Lei, și

toate cele 15 rate viitoare scontate care însumează, Lei 56.824, care ar reprezenta dobânda cuvenită pe anul 1932 până la 1946.

Protectul obținut ar fi inferior lui 4 la sută.

Dacă s'ar face și acum un tabel de amortisment cu 4 la sută, se va constata că debitorul plătește 86,75 la sută din capital.

Cazul când debitorul face vărsăminte anticipate dar creditorul nu le primește neînțelegând să i se reducă capitalul și cerând și dobânzi de 4 la sută.

Acum intervine rolul statului, dar nu pentru a face sacrificii bănești, ci numai acte de gospodărie.

În aceste cazuri, fără a intra în detalii, menționez numai că vărsămintele debitorilor se vor face administrațiilor financiare, care le vor vărsa Cassei de Amortizare.

Cassa de Amortizare va plasa absolut toate fondurile în titluri de rentă română.

Ținând seamă de cursurile actuale, ele dau un plasament de peste 22 la sută (cuponul și prima de rambursare)

Cassa de Amortizare va încasa cupoanele și amortismentele și va avea astfel fondurile necesare ca să achite fiecare rată viitoare de 5,783 Lei la scadența ei, rămânându-i și beneficii.

Lucrul este cert, că deși vorbim de un plasament în rentă de peste 22 la sută în acest an se vede din tabel că plasamentul în rentă este presupus în mijlociu, pe toată durata amortizării, de 11 la sută pentru rentele cumpărate în 1933, etc., 7,50 la sută în 1946.

Este suficient să cumpărăm rentă 7 jum. la sută din 1931, chiar pe valoarea nominală, ca să avem de aci înainte plasamente de 7,50 la sută.

Sunt însă convins, — spune dl Tutuc — că dacă o serie de creditori, serie care îi poate cuprinde chiar pe toți, s'ar decide să primească restul ratelor în 1946, scontate cu 7,50 la sută, Cassa de Amortizare ar dispune de un fond suficient ca să facă plățile.

Putem deci afirma că plățile în problema conversiunii se pot termina în 14 ani cel mult, afară de cazul când s'ar găsi creditori nehotărâți care să nu accepte scontarea ratelor a căror scadență depășește anul 1946, când scontarea se face cu un procent relativ mic.

Dacă s'ar cumpăra pe piețele externe și interne rentele necesare, valoarea nominală cumpărată anual ar reprezenta un procent destul de mic din capitalul în circulație, deci o urcare a cursurilor nu va veni așa de repede și nici nu va fi prea sensibilă.

O obiecțiune care se poate ridica este aceea că procentul maxim de 4 la sută dat băncilor creditoare (în general creditorilor) este mic.

Cred că rentabilitatea rentelor va permite Cassei de Amortizare să ofere ratele calculate cu 5 la sută, adică Lei 6,604 la sută, în loc de 5,783.

La nevoie, poate statul ar garanta acest procent, împlinind lipsurile eventuale ale Cassei de Amortizare.

S'ar putea ca legea însăși să hotărască categorii de debitori cărora să li se impună procent pentru dobânzi 5 la sută sau chiar 6 la sută.

Tehnica operației va fi la fel ca și pentru 4 la sută.

Și aceste categorii de debitori au facilitatea reducerii creanței din momentul ce pot plăti rate scontate cu 11 la sută, 10,75 la sută, 10 la sută, etc., pe câtă vreme dobânda pentru ei a fost calculată cu 5 la sută sau 6 la sută.

O altă obiecție ar fi aceea că s'ar putea peste câțiva ani să se facă o conversiune (unilaterală?) a rentelor, așa că rentabilitatea rentelor cumpărate să se micșoreze.

Obiecția este justă. Până atunci însă mare parte din datorii vor fi achitate, iar Statul, care va face atunci economii la Datoria Publică, va scuti de conversiune rentele posedate de Cassa de Amortizare sau îi va da compensarea necesară.

Obiecțiunea că durata amortizării datorilor ar fi relativ lungă pentru bănci rămâne, dar depinde și de ele să scurteze timpul primind anticipativ rate scontate.

S'ar putea încă obiecta că făcându-se cumpărături de rentă română pe piețele străine, se face export de devize.

Este drept; însă după cumpărare, serviciul cupoanelor și plata amortismentelor se va face în Lei, și aceste plăți reprezintă sume în devize mult mai mari decât prețul de cumpărare, care rămân în țară.

Consilier tehnic I. TUTUC
Prof. de matematici financiare.

CRONICA

Abrogarea lichidării judiciare și modificarea concordatului preventiv. Comisiunea însărcinată cu modificarea legii concordatului preventiv și cu abrogarea lichidării judiciare a întocmit sub prezidenția dlui Ministru de Justiție M. Popoviciu, un proiect de lege, care va veni în discuția parlamentului, încă în cursul actualei sesiuni. Principiile legii de modificare sunt următoarele:

a) se scade cota concordatară dela 60 la 40 la sută;

b) termenul de lichidare al concordatului va fi fixat la 5 ani;

c) se aduc ușurări procedurale, ca de pildă micșorarea cotei creditorilor la jumătate din numărul total, iar dacă concordatul a fost votat de două treimi din numărul creditorilor, se admite fără nici o pledecă.

S'au simplificat condițiile de procedură, micșorându-se taxele la 0.50 Lei din totalul sumei ce urmează să se plătească.

Comisiunea a mai hotărât că și cei cari sunt în concordat pot cere modificarea concordatului lor în condițiile procedurale ale noii legi.

Cei cari sunt în lichidare judiciară intră de drept în concordat și tribunalul, cu avizul creditorilor, va aprecia asupra termenului și cotei ce urmează să se plătească.

Proporția datoriiilor de sub asanare (art. 8 și următorii). Din materialul statistic dela Ministerul de Justiție, despre datoriile proprietății de peste 20 jugăre (10 Ha), s'a stabilit că aceste datorii, în toată țara se împart astfel:

Până la	1.000.000	în total	3.104.000.000
Dela 1—	2.000.000	" "	1.500.000.000
Dela 2—	3.000.000	" "	1.177.000.000
Dela 3—	4.000.000	" "	1.073.000.000
Dela 4—	5.000.000	" "	877.000.000
Dela 5—	6.000.000	" "	488.000.000
Dela 6—	7.000.000	" "	443.000.000
Dela 7—	8.000.000	" "	598.000.000
Dela 8—	9.000.000	" "	434.000.000
Dela 9—	10.000.000	" "	207.000.000
Peste	10.000.000	" "	3.890.000.000

Total circa 13.791.000.000

Ar fi interesant a se ști care este proporția numărului debitorilor în raport cu suma datoriiilor?

*

141 miliarde datoria publică a României.

Ministerul de finanțe a întocmit un tablou al datoriei publice la 1 ianuarie 1933 și un tablou de alocațiile bugetare de prevăzut pentru amortizarea acestei datorii dela 1933 la 1988.

Din acest tablou reiese că datoria publică însumează în total 99 miliarde 993.230.206.

Datoriile de războiu fac la un loc 39 miliarde 583.511.656 Lei.

Totalul acestei datorii este de 141 miliarde 141.299.622.

Cursul Valorilor la București

25 August 1932.

EFECTE

	Dob. anuală	Cursul
Rentă 1913 original	4 ¹ / ₂	40—45
Rentă 1913 duplicate	4 ¹ / ₂	35—40
Scriș Rurale	5 ⁰ / ₁₀	27 ¹ / ₄ —27 ¹ / ₄
" "	10 ⁰ / ₁₀	48—49
Comuna București	5 ⁰ / ₁₀	35 ¹ / ₂ —36
Comuna București	10 ⁰ / ₁₀	62 ³ / ₄ —63
Imprumutul Național 1916	5 ⁰ / ₁₀	38—38 ¹ / ₂
Imprumutul Unirii 1919	—	32 ¹ / ₂ —32 ³ / ₄
Imprumutul Refacerii 1920	5 ⁰ / ₁₀	32 ³ / ₄ —33
Rentă împrumutării 1922	5 ⁰ / ₁₀	26 ¹ / ₄ —26 ¹ / ₂
" 1903 original	5 ⁰ / ₁₀	45—50
" 1903 duplicate	5 ⁰ / ₁₀	40—45
" Stabilizării 1929		44 ¹ / ₄ —44 ¹ / ₂

BĂNCI

	Val. nom.	Cursul
Banca Națională	500	3825—3850
Românească ex. cup.	500	180— 185
„ pui ex. cup.	500	175— 180
De Scont ex. cup.	500	25 — 30
Comerc. Română ex. cup.	500	190— 200
Credit Român ex. cup.	500	195— 200
Viticola ex. cup.	500	10— 20
Comerț Craiova ex. cup.	500	100— 110
Com. Ital. și Rom.	500	425— 450
Albina Sibiu ex. cup.	500	210— 220
Credit Industrial ex. cup.	1000	165— 175

ASIGURĂRI

Dacia-România ex. cup.	2000	1500—1550
Naționala	500	200— 220
Generală	500	600— 625
Agricola Fon.	500	200— 210
Steaua României	500	850— 875
Prevederea	200	100— 150
Soc. Urania	1000	1050—1100

PETROLIFERE

Steaua Română	500	185— 185
Astră Română optate	500	520— 525
Speranța restituite	500	170— 180
Petrol Blok	500	45— 50
Petrolul Rom. opt.	500	30— 40
I. R. D. P. opt.	500	36— 38
Concordia	250	280— 300
Creditul Minier opt. ex. cup.	500	120— 122

DIFERITE SOCIETĂȚI

	Val. nom.	Cursul
Reșița	500	130— 140
C. Tramv. Buc.	500	770— 775
Govora-Călimănești	200	75— 85
Cartea Românească ex. cup.	500	110— 120
Creditul Technic	500	35— 40
Letea opt. ex. cup.	500	178— 180
Clădirea Românească opt. ex. c.	500	180— 190
Mica ex. cup.	500	415— 420
Carpatina	500	110— 120

DEVIZE:

	Oferite	Cerute
Dolari	167.95	167.55
Sterline	585—	580
Lirete	8.64—	8.61
Cor. cehe	—	—
Franci francezi	6.59—	6.58 ^{1/2}
Franci belgieni	23.40—	23.30
Franci elvețieni	32.75—	32.65
Mărci germane	40.20—	39.95
Zloți	—	—
Șilingi austr.	—	—
Pengő	—	—
Dinari	—	—
Leva	—	—
Drachme	—	—
Lire otomane	—	—

In depozit:

Plombagină „Pelican“ Nr. 1010, 100 file	Lei 120—
Plombagină „Pelican“ Nr. 1015, 100 file	„ 180—
Hărțile pentru mașină subțire, 1000 coale	„ 310—
Hărțile pentru mașină mată, 100 coale	„ 350—
Hărțile pentru cǎpșit (Durch- schlag) 1000 file	„ 180—
Pantliet pt. mașină, „Pelican“ toate mărimile, bucata	„ 75—
Cerneală „Pelican“ Nr. 4001, 1 kgr.	„ 90—
Tuș pt. tușier „Pelican“ Nr. 5 G., 1 sticlă	„ 14—
„Pelicanol“ în sticlă, 1 sticlă	„ 50—
Ceară roșie „Pelican“ Nr. 13/8, 1 buc.	„ 14—

L. Șaineanu: Dicționar Uni- versal ed. 6-a	Lei 280—
Reguli Ortografice 1932	„ 20—
Gh. Vasilescu: Calculator de dobânzi	„ 100—

Tipografia— Compactoria— Librăria

DACIA TRAIANĂ

Telef. inter. 168. SIBIU, Piața Unirii 7. Telef. inter. 168.